

Fișa proiectului de cercetări fundamentale aplicative

I. Denumirea direcției strategice, codul și denumirea proiectului

Sănătate și biomedicină: 15.817.04.45A. **Evaluarea eficienței revascularizării primare mecanice a infarctului miocardic acut cu elevarea segmentului ST asupra dinamicii remodelării vasculare și cardiace.**

II. Obiectivele proiectului

1. Evaluarea *in vivo* și *in vitro* a variabilității ritmului cardiac și a aritmogenității cordului în infarctul miocardic.
2. Evaluarea reactivității de efort a cordului și a sistemului coronarian în infarctul miocardic, precum și a efectului IL-10.
3. Evaluarea în primele 3 luni după angioplastie a nivelului circulant al ARN-azei la pacienții cu STEMI care dezvoltă remodelare adaptivă sau patologică a miocardului și corelarea cu markerii matricei extracelulare..
4. Evaluarea corelației dintre conținutul seric al ARN-azei și indicii ecocardiografici, precum și markerii remodelării arterelor periferice la pacienții cu STEMI cu remodelare patologică a miocardului.

III. Termenul executării

01.01.2019 – 31.12.2019

IV. Volumul total planificat al finanțării

1421.9 (buget) + 435.0 (cofinanțare) = 1 856,9 (mii lei)

V. Volumul finanțării pe perioada evaluată (mii lei)

<i>Finanțarea planificată = 1421,9 (buget)+435.0 (cofinanțare) = 1 856,9 (mii lei)</i>	<i>Executată = 1421.9 (buget)+435.0 (cofinanțare)=1 856,9 (mii lei)</i>
---	--

VI. Subdiviziunile organizației executoare (laborator)

Laboratorul științific „**Cardiologie intervențională**”

VII. Executorii

	<i>Nume, prenume, funcția în cadrul proiectului</i>
1	Popovici Mihail - director de proiect
2	Popovici Ion – executor (0,5 salariu)
3	Ciobanu Lucia – executor (0,5 salariu)
4	Moraru Ion – executor
5	Todiraș Mihail - executor (0,5 salariu)
6	Fuior Stela – executor (0,5 salariu)
7	Plugaru Ana – executor
8	Dumanschi Carolina – executor
9	Litvinenco Natalia - executor
10	Andronache Lilia – executor (0,25 salariu)
11	Dragoi Doina – executor (0,5 salariu)
12	Sorici Galina - executor (0,5 salariu)
13	Calenici Eugen - executor (0,5 salariu)
14	Cojocarui Svetlana - executor
15	Țurcan Valeria - executor
16	Cobeț Galina – executor

VIII. Sumarul activităților proiectului realizate în anul 2019

	<i>Activități planificate</i>	<i>Activități realizate și rezultate noi obținute în cadrul proiectului</i>
1.	Evaluarea <i>in vivo</i> și <i>in vitro</i> a spectrului variabilități ritmului cardiac și a aritmogenității cordului în infarctul miocardic.	În infarctul miocardic experimental variabilitatea ritmului cardiac este periclitată, fapt ce s-a manifestat atât <i>in vivo</i> , cât și <i>in vitro</i> prin micșorarea semnificativă a timpului de apariție a extrasistolei ventriculare, tahicardiei ventriculare, fibrilației ventriculare și decesului cardiac cu până la 31,1% la încărcătura cu calciu.
2.	Evaluarea reactivității de efort a cordului și a sistemului coronarian în infarctul miocardic, precum și a efectului IL-10.	În infarctul miocardic experimental reglarea homeometrică și heterometrică a cordului este afectată, fapt ce s-a manifestat prin reducerea semnificativă cu până la 41,6% a debitului cardiac și jetului aortic la efort cu volum și rezistență. De asemenea s-a atestat prezența efectului inotropic negativ la acțiunea endotelinei 1 și reducerea dublă a rezervei funcționale coronariene la acțiunea acetilcolinei.
3.	Evaluarea în primele 3 luni după angioplastie a nivelului circulant al ARN-azei la pacienții cu STEMI care dezvoltă remodelare adaptivă sau patologică a miocardului și corelarea cu markerii matricei extracelulare..	Nivelul circulant al ARN-azei la pacienții cu STEMI care au dezvoltat remodelare patologică a miocardului (n=27) este semnificativ diminuat la distanța de 3 luni după angioplastie cu 32,1% față de markerul pacienților cu remodelarea post-infarct (150) adaptivă (n=27). La aceștia din urmă conținutul seric al ARN-azei este depreciat veritabil cu 15,2% față de markerul martor.
4.	Evaluarea corelației dintre conținutul seric al ARN-azei și indicii ecocardiografici, precum și markerii remodelării arterelor periferice la pacienții cu STEMI cu remodelare patologică a miocardului.	La 27 de pacienții cu STEMI care au dezvoltat remodelare patologică a miocardului nivelul seric al ARN-azei s-a corelat robust pozitiv cu markerul sintezei colagenului de tip I (PINP) și negativ cu markerul degradării colagenului de tip I (CITP). Totodată, ARN-aza s-a corelat robust negativ cu presiunea și volumul telediastolic al ventriculului stâng, iar pe de lată parte pozitiv cu indicii elasticității arterelor periferice, mari și mici.

IX. Lista lucrărilor științifice cu referință la proiectul dat pe anul 2019

Articole din reviste naționale categoria B:

1. POPOVICI, M.; ANTON, E.; CIOBANU, L. Dezvoltarea cardiologiei în ultimul deceniu. *Buletinul Academiei de Științe a Moldovei. Științe medicale*. 2019, vol.1 (61), 9-23.
2. POPOVICI, M.; ANTON, E.; IVANOV, M. Disfuncția coronariană microvasculară: sinteză de aspecte actualizate. *Buletinul Academiei de Științe a Moldovei. Științe medicale*. 2019, vol.1 (61), 24-33. ISSN 1857-0011.
3. PLUGARU, A.; IVANOV, V.; POPOVICI, M.; IVANOV, M. SCA-NSTE și NSTEMI - lupii în blană de oaie. *Buletinul Academiei de Științe a Moldovei. Științe medicale*. 2019, vol.1 (61), 44-60. ISSN 1857-0011.
4. PLUGARU, A.; IVANOV, M.; IVANOV, V.; CIOBANU, L. Tratatamentul inflamației în ateroscleroză și aterotromboză, între experiment și realitate. *Buletinul Academiei de Științe a Moldovei. Științe medicale*. 2019, vol.1 (61), 65-78. ISSN 1857-0011.
5. IVANOV, M.; PLUGARU, A. Inflamația în patologia coronariană. *Buletinul Academiei de Științe a Moldovei. Științe medicale*. 2019, vol.1 (61), 79-83. ISSN 1857-0011.
6. DUMANSCHI, C. Inhibitorii PCSK9 un nou medicament cu efect de reducere a lipidelor. *Buletinul Academiei de Științe a Moldovei. Științe medicale*. 2019, vol.1 (61), 84-87.
7. DUMANSCHI, C.; IVANOV, V. Evoluția oxidului nitric la diferite etape după angioplastia coronariană în funcție de stentul utilizat. *Buletinul Academiei de Științe a Moldovei. Științe medicale*. 2019, vol.1 (61), 132-136. ISSN 1857-0011
8. IVANOV, M.; TACU, L.; TODIRAȘ, M.; COBEȚ, V. Atenuarea inflamației reduce cardiotoxicitatea doxorubicinii. *Buletinul Academiei de Științe a Moldovei. Științe medicale*. 2019, vol.1 (61), 208-212. ISSN 1857-0011

Teze ale comunicărilor la congrese, conferințe, simpozioane, în culegeri internaționale:

1. SEDAEA, E., IVANOV, V.; DUMANSCHI, C.; MOISEEVA, A., ABRAȘ, M., CALENICI, E., GLOBAL, T., Catecholamine-induced cardiomyopathy in a patient with pheochromocytoma and polycystic kidney and liver disease: a case report . *European Heart Journal - Case Reports*, May 2019.
2. IVANOV, M.; TACU, L.; IVANOV, V.; POPOVICI, I.; CIOBANU, L.; TODIRAȘ, M.; MORARU, I.; COBEȚ, V.; POPOVICI, M. Inhibiția TNF- alfa ameliorează evoluția funcțională post-infarct a cordului. *Congresul Național de Cardiologie, Romanian Journal of Cardiology*, 2019, vol. 29, p. 313-314 (Poster 243).
3. IVANOV, M.; CIOBANU, L.; POPOVICI, I.; IVANOV, V.; COBEȚ, V.; POPOVICI, M. Paternul de remodelare post-infarct a miocardului și evenimentele cardiovasculare majore la pacienții cu STEMI: relații și predictorii. *Congresul Național de Cardiologie, Romanian Journal of Cardiology*, 2019, vol. 29, p. 159-160 (Poster 122).
4. IVANOV, M.; ȚURCAN, V.; PLUGARU, A.; SUREV, A.; DEREJOVSCAIA, S.; IVANOV, V. AVC posprocedural: când cauza evidentă nu e cea justă. *Congresul Național de Cardiologie, Romanian Journal of Cardiology*, 2019, vol. 29, p. 229-230 (Poster 175).

5. IVANOV, M.; TACU, L.; TODIRAȘ, M.; MORARU, I.; COBEȚ, V.; POPOVICI, M. Inflammation mitigation improves post-infarction functional recovery of the heart. *European Heart Journal*. 2019, vol. 40, issue suppl_1,1.P.6349. **IF.1. 22.** (Poster).
6. SIMIONOV, L., IVANOV, V.; CEASOVSCIH, A. Particularities of evolution of inflammation and oxidative stress biomarkers under treatment with nebivolol in patients with angina pectoris and diabetes mellitus undergoing coronary angioplasty. In: *Atherosclerosis*, 2019. Vol. 287, e157-158. (Poster).

Medalie de argint:

1. POPOVICI, M.; MOSCALU, V.; IVANOV, M.; CIOBANU, L.; IVANOV, V.; POPOVICI, I.; COBEȚ, V. The circulating SR-Ca-ATP-ase and endothelial progenitor cells – predictor of the myocardial infarction with non-obstructive coronary artery due to microvascular spasm as well as of the infarct expansion. *The world exhibition on inventions, research and new technologies. Eureka, Bruxelles*, march 2019.

X. Relevanța rezultatelor științifice teoretice/aplicative obținute, 2019

Remodelarea post-infarct patologică a miocardului la pacienții cu STEMI este influențată de răspunsul inflamator, care are la bază reducerea nivelului seric al ARN-azei, fapt ce rezultă în elevarea factorului pro-inflamator ARN-ul extracelular. Conținutul seric al ARN-azei poate fi un predictor semnificativ al paternului de remodelare a miocardului și a vaselor periferice și o țintă terapeutică, dată fiind corelarea robustă a ARN-azei cu valoarea presiunii și volumului telediastolic, cât și cu valoarea indicilor elasticității arterelor periferice mari și mici. Apanajul conceptual al fiziopatologiei insuficienței cardiace post-infarct a fost completat cu date ce vizează rolul surplusului de calciu în aritmogenitatea cardiacă, precum și mecanismele dezvoltării insuficienței pompă a ventriculului stâng, ce se impun prin apariția efectului inotrop negativ la acțiunea endotelinei-1, micșorarea vitezei contracției și relaxării izovolumice a cordului, creșterea presiunii telediastolice la efort cu volum și rezistență, fapt ce compromite reglarea homo- și heterometrică cardiacă. Acești indici pot servi drept repere de diagnostic, cât și ținte terapeutice.

XI. Rezumatul celor mai semnificative rezultate științifice teoretice/aplicative obținute în cadrul proiectului în anul 2019.

La 54 de pacienți cu STEMI supuși angioplastiei am apreciat la distanța de 3 luni după revascularizare nivelul circulant al ARN-azei, fermentul ce scindează factorul pro-inflamator, ARN-ul extracelular, în dependență de paternul remodelării post-infarct a miocardului: adaptivă (n=27) și patologică (n=27). La pacienții cu remodelare patologică a miocardului care se impune prin rata crescută a evenimentelor cardiovasculare majore nivelul seric al ARN-azei este cu 32,1% mai mic comparativ cu markerul pacienților cu remodelare adaptivă, la care markerul s-a estimat depreciat semnificativ comparativ cu markerul martor cu 15,2%. Rolul ARN-azei în evoluția paternului remodelării post-infarct a miocardului este confirmat prin corelarea robustă a acestui marker cu indicii ecocardiografici inerente remodelării miocardului: presiunea telediastolică și volumul telediastolic al ventriculului stâng. Remarcabil că nivelul seric al ARN-azei s-a corelat autentic cu markerii matricei extracelulare: PINP- markerul de sinteză a colagenului de tip I (r=0,687) și C1P – markerul de degradare a colagenului de tip I (r=-0,696), fapt ce indică asupra legăturii patogenetice între răspunsul inflamator, estimat prin nivelul ARN-azei, și remodelarea matricei extracelulare. Astfel, nivelul seric al ARN-azei se anunță pe o parte

un predictor al remodelării post-infarct a miocardului, iar pe de altă parte – o țintă a strategiei terapeutice post-infarct.

În studiul fundamental realizat pe modelul de infarct produs la șobolani prin administrarea isoproterenolului s-a constatat tulburarea variabilității ritmului cardiac, manifestată prin micșorarea semnificativă a timpului de apariție a extrasistolei, tahicardiei și fibrilației ventriculare la acțiunea excesului de calciu. De asemenea s-a evidențiat diminuarea cu până la 33,7% a funcției de pompă în efortul cu volum și rezistență, precum și apariția efectului inotrop negativ la acțiunea endotelinei 1. Aceste inerențe aduc noi dovezi privind patogenia dezvoltării insuficienței cardiace post-infarct.

Beneficiarul: Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova, Ministerului Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova

Conducătorul proiectului:

Popovici Mihail, dr.hab. în șt. med., prof. univ., academician AȘM